

HVĚZDÁŘSKÝ KÁMEN

SVARGA Č. 3

Souřadnice:

50°49'32.628" severní šířky, 14°48'38.758" východní délky

50.8257300N, 14.8107661E

Míry:

(od skalní pukliny)

výška: 3 m

šířka: 2 m

hvězda: 20 cm x 20 cm

Místo nálezu: Posvátná hora, lesní cesta Vrcholová (mezi lesním rozcestím U Podkovy a lesním rocestím Široké sedlo)

Popis

Hvězdářský kámen je určen jednak svargou o osmi ramenech či původně možná o jen o čtyřech nebo šesti ramenech* (dva příčné – snad také ústa již málo zřetelné tváře – mohly být doplněny, případně prohloubeny spolu s dvěma kolmými do podoby kříže jakožto zdůraznění změny dob z pohanských na křesťanskou; mohlo ovšem jít o posílení jejího slunečního významu – sluneční značky prostého zkřížení jsou v prostoru Perunovy-Popovy skály časté), a dále ve skále buď uměle vyhloubený nebo jen prohloubený válec, který sloužil jako jednoduchý hvězdářský dalekohled. Ten byl včleněn do postavy s naznačenými rozepjatými horními končetinami (viz obrázek č. 6/1). Jeho zorné pole směřuje k východu, případně k severu (při náklonu hlavy), z čehož je možné vyvodit, že hvězda, jejíž východ má zaznamenat, je Venuše (Večernice, Jitřenka), nebo Severka neboli Polárka, jež se nachází v trojhvězdi Malého medvěda (Alpha Ursae Minoris) a je jeho nejjasnější hvězdou. Vyloučit nelze ani sledování Slunce.

Zda a či vůbec měla nějaké určení také skalní puklina Hvězdářského kamene, není, podobně jako je tomu u Perunovy-Popovy skály, hory Modla, hory Podkova a dalších vrcholů, jasné. Vysvětlení se nabízí více (důkaz božského navštívení, dvojstavový – binární – svět, zaměření mezery významným směrem, štěrbina klína bohyně Živy, oddělení dvou soustav kouzelnických čar, orební brázda připravená k přijetí semene atd.).

Na Hvězdářském kameni jsou patrné značně setřelé rytiny.

* *Nejpravděpodobnější z možností je, že se jedná o svargu, už proto, že se v Hrádeckém Svatoboru vyskytuje na více místech (viz oddíl Nálezy, část Svargy):*

V praslovanštině označuje slovo svarga nebo svaržice svastiku, značku představující Slunce. Dodnes se používá v lidové kultuře a Rodnověří, například na domech, výšivkách a kraslicích, historicky i v katolické a pravoslavné církvi. Tento symbol je často spojován s bohem Svarogem a v Rodnověří bývá někdy používán výraz svarga pro nebeský ráj. Jako své jméno si jej také zvolilo několik hudebních skupin z východní Evropy. Zřejmě jde o výpůjčku z indo-árijského bájesloví:

Svarga, též Swarga (sanskrt: स्वर्ग) je označení pro několik hinduistických nebeských světů na vrcholku hory Méru. Jejich středem je město Amaravatí, kde ležel Indrův palác, obklopený zahradami, v nichž roste bájný strom se zlatou kůrou a žije božská kráva Surabhi. Ve Svarze sídlí všichni hlavní védští bohové.

Původní podoby slovanské svargy se dochovaly v Polsku, kde se jí říká kolomir, a také na Slovensku – zde nazývané sluněčkem. Pojmenování kolomir (kolo světa) a sluněčko mnohé prozrazují: podle badatelů je znázorněním této Zemi nejbližší hvězdy a zároveň květu života, tj. úrody a plodnosti; počet jeho paprsků odkazuje k šesti svátkům spojených se zemědělskými pracemi. Tj., že veškerý život je výsledkem působení životadárné sluneční záře na matku Zemi. Krom toho mohl být i znamením vesmíru jako celku – lístky by tak představovaly šest planet, které lze na noční obloze spatřit pouhým okem, a místo, kde se protínají s ústředním Sluncem.

Viz také obrázky č. 6 a č. 7.

Další možné vysvětlení je, že jde o vločku, představující sever, zimu, mraz, a to v souladu s nasměřováním hlavní Perunovy tváře a celé jeho postavy k severu a s nálezem stejné značky, vyryté na této světové straně u bohyně Živy. K severu hledí i hlavní tvář modly Rod na Soudním dvoře.

Pokud byla tedy sledovanou (troj)hvězdou Severka, zůstává otázkou, jaký případně měla ve zdejším náboženství význam – snad mateřská hvězda božstva (Severka je nejjasnější hvězdou v souhvězdí Malého medvěda, přičemž medvěd je zvířetem boha Velese).

Ať tak či onak, pozorovatelna měla zřejmě za úkol ohlásit východ nějaké hvězdy, ať denní či noční (pro zahájení bohoslužby, slavnosti či oslav svátků spojených s obživou – plodnost, sklizeň).

Obrázek č. 1/1

Hvězdářský kámen se zjednodušenou značkou hvězdy či vločky, s tvářemi (jedna se zdá být součástí hvězdy – ústa) a s dalekohledem (vpravo nahoře).

Obrázek č. 1/2

Značka Slunce, hvězdy nebo vločky či květu

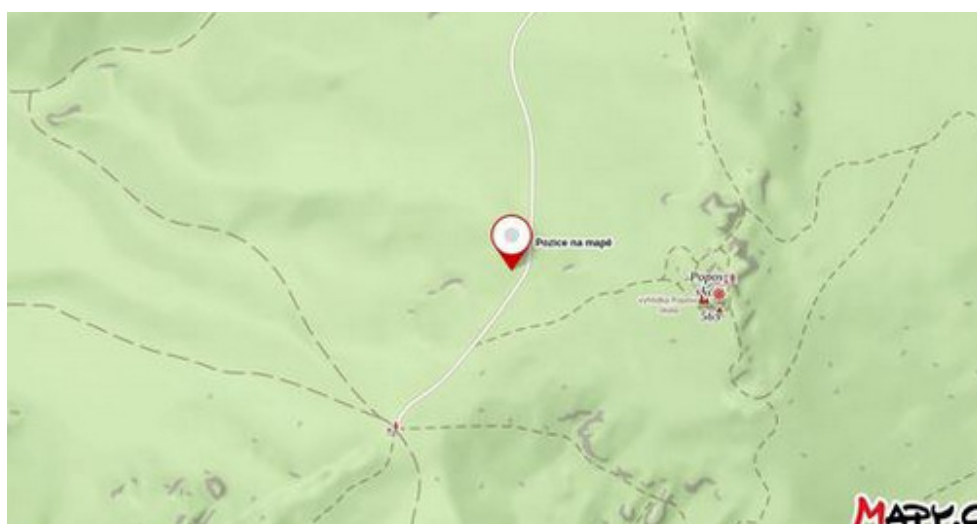

Obrázek č. 1/3
Pohled zblízka

Obrázek č. 1/4

Při pohledu zdálky Hvězdářský kámen představuje velkou kamennou tvář.

Obrázek č. 2

Obrázek č. 3

Slovanský a baltický znak šestilistého květu, vyřezaného do stěny dřevěného domu.

Je známý i u Rumunů a Maďarů, kteří sice jazykově nepatří ke Slovanům,
ale velmi jsou s nimi promíšeni a kulturně ovlivněni.

Obrázek č. 4

Jiná podoba svargy užívaná rodnověrci z Rodzimy Kosciol Polski.